

**Azərbaycan Respublikasının
Auditorlar Palatası**

**Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf
kosepsiyasında (2012-2020-ci illər) nəzərdə tutulan
tədbirlərin icrası barədə**

H E S A B A T

Bakı – 2014

**Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf
konsepsiyasında (2012-2020-ci illər) nəzərdə tutulan
tədbirlərin icrası barədə**

H E S A B A T

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 2421 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın 13.2-ci bəndinə əsasən hazırlanmış Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyasında (2012-2020 ci illər) nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası ilə əlaqədar 2014-cü ilin cari dövrü ərzində Auditorlar Palatası tərəfindən bir sıra işlər görmüşdür.

Belə ki, konsepsiyanın I “Auditor xidmətinin normativ hüquqi bazasının təkmilləşdirilməsi” bölməsinin 1-ci “Auditor fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunu layihəsinin başa çatdırılması” maddəsinə uyğun olaraq beynəlxalq standartları və qabaqcıl xarici təcrübəni özündə ehtiva edən “Auditor fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanun layihəsi üzərində işlərin başa çatdırılması barədə Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri cənab Vahid Novruzovun 2014-cü il 26 may tarixli 1.9 nömrəli sərəncamı hazırlanmışdır. Sərəncama əsasən “Auditor fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanun layihəsi üzərində yerli və xarici qurumların nümayəndələrinin təkliflərinin öyrənilməsi, sistemləşdirilməsi və qanun layihəsində nəzərə alınması məqsədi ilə redaksiya şurası yaradılmışdır..

Konsepsiyanın 2-ci “Auditor fəaliyyəti haqqında” qanun layihəsini ictimai müzakirəyə çıxarılması və müvafiq qurumlarla razılaşdırılması” bəndinə müvafiq olaraq bir sıra xarici ölkələrin audit tənzimləyicilərinin, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən beynəlxalq audit qurumlarının, habelə Dünya Bankının Ölkə üzrə təmsilçisinin iştirakı ilə 2014-cü ilin 14-15 may tarixlərində Bakı şəhərində keçirilmiş “Müasir şəraitdə audit qanunvericiliyi” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik simpoziumda “Auditor fəaliyyəti haqqında” qanun layihəsi geniş müzakirə edilmiş və simpozium iştirakçılarının irad, təklif və tövsiyələri də nəzərə

alınmaqla hazırlanmış qanun layihəsi baxılmaq üçün 2014-cü ilin 16 oktyabr tarixində Azərbaycan Respublikası nazirlər Kabineti Aparatının rəhbəri A.Hacıyevə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının işçi qrupu tərəfindən hazırlanmış, 03 mart 2014-cü il tarixində Auditorlar Palatasının internet səhifəsində ictimai müzakirəyə çıxarılmış və “Müasir şəraitdə audit qanunvericiliyi “ mövzusunda 14 may 2014-cü il tarixində keçirilmiş beynəlxalq elmi- praktik simpoziumda müzakirə edilmiş “Auditor fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanun layihəsinə dair daxil olmuş rəy, irad və təklifləri nəzərə almaqla tamamlanma işlərini yekunlaşdırılmış və qanunvericiliyə müvafiq qaydada müzakirəsi təmin edilmiş və keyfiyyətlə başa çatdırılmışdır.

Auditorlar Palatası Şurasının 2014-cü il 10 oktyabr tarixli iclasında ictimai müzakirə üçün tövsiyə olunan qanun layihəsi razılaşdırılmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə, İqtisadiyyat və sənaye Nazirliyinə, Maliyyə Nazirliyinə, Vergilər Nazirliyinə, Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinə, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (işəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasına göndərilmiş və Auditorlar Palatasının internet səhifəsində yerləşdirilmişdir.

Konsepsiyanın həmin bölməsinin 6-cı „Maliyyə nəzarəti, mühasibat uçotu və audit üzrə qanun layihəsinin hazırlanmasında iştirak edilməsi və ya rəy verilməsi” bəndinin tələbinə uyğun olaraq maliyyə nəzarəti qanun layihəsi ilə əlaqədar həmin qanunda ayrıca auditə dair bölmənin verilməsi təklif olunmuş və işçi qaydasında qeyd olunan qanuna dair təkliflərin hazırlanmasında iştirak etmiş Palata əməkdaşlarının təklifləri nəzə alınaraq Palata sədrinin rəhbərliyi altında birgə layihə hazırlanmış, aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilməsi təmin olunmuşdur.

Konsepsiyanın III “Beynəlxalq audit standartlarının tətbiqinin genişləndirilməsi” bölməsinin 1-ci “Beynəlxalq audit standartlarının tərcüməsi və nəşri” bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Auditorlar Palatası Şurasının Beynəlxalq audit standartlarının və onların şərhinin Azərbaycan dilinə tərcüməsi və

nəşri barədə” 2014-cü il 31 yanvar tarixli qərarı ilə 17 nəfərdən ibarət Redaksiya heyəti (sədr V.Novruzov) yaradılmışdır.

Beynəlxalq Mühasiblər Federasiyasından (İFAC) Auditorlar Palatasına daxil olmuş Beynəlxalq audit standartlarının və onların şərhinin ingilis dilindən Azərbaycan dilinə tərcüməsinə dair 2014-cü il 14 yanvar tarixli razılığa və Auditorlar Palatasının 2014-2016-cı illər üzrə iş planının 2.1.1-ci “Beynəlxalq audit standartlarının 2013-cü il üzrə versiyasının tərcüməsi” bəndinə əsasən Beynəlxalq audit standartları tərcümə edilməklə bədii redaktəyə təqdim edilmiş və hal-hazırda peşə redaktəsi və nəşri üzrə işlər davam etdirilir.

Auditorlar Palatası Şurasının “Beynəlxalq audit standartlarının ingilis dilindən Azərbaycan dilinə edilmiş tərcüməsinin redaktəsi və nəşri barədə” 2014-cü il 26 noyabr tarixli qərarına əsasən, Beynəlxalq audit standartlarının redaktəsinin və nəşrinin 2015-ci ilin I rübündə başa çatdırılması, 300 (üç yüz) nüsxə nəşr etdirilməsi, Kiçik və orta müəssisələrdə Beynəlxalq audit standartlarının tətbiqinə dair Təlimatın Beynəlxalq audit standartlarının 2014-cü il üzrə versiyasına əlavə və dəyişikliklərin, Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinin son versiyasının ingilis dilindən Azərbaycan dilinə tərcüməsi üçün Avrasiya tərcümə mərkəzi ilə müqavilə bağlanması məqsədamüvafiq hesab edilmişdir.

Konsepsiyanın II “Auditor fəaliyyətinin idarə olunması, tənzimlənməsi və auditin institusional potensialının gücləndirilməsi” bölməsinin 1-ci “Auditorlar Palatasının fəaliyyəti barədə ictimaiyyətin müntəzəm məlumatlandırılması” bəndini rəhbər tutaraq, “Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, “Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında” Əsasnaməyə, Auditorlar Palatasının 2014-2016-cı illər üzrə iş planının və Palata Şurasının 2014-cü il üzrə iş planının 8.3-cü və 9-cu “Auditorlar Palatasının 2013-cü il üzrə fəaliyyətinin nəticəsinə dair hesabatın hazırlanması, müvafiq qurumlara və ictimaiyyətə çatdırılması” bəndlərinə uyğun olaraq ölkə iqtisadiyyatında şəffaflığın artırılması, müstəqil maliyyə nəzarətinin gücləndirilməsi, bununla əlaqədar olaraq auditor xidmətinin inkişafı və təkmilləşdirilməsi, auditor xidmətinin keyfiyyətinin

yüksəldilməsi, auditor kadrlarının hazırlanması və ixtisasartırılması, beynəlxalq audit standartlarının və qabaqcıl xarici təcrübənin öyrənilməsi və tətbiq olunması istiqamətləri üzrə zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə işçi qrupu (Rəhbər Q.Bayramov) tərəfindən Palata Şurasının 2012-ci il 18 dekabr tarixli 238/7 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının fəaliyyəti barədə illik hesabatın və məruzənin strukturu, hazırlanması və nəşri haqqında Təlimat”a uyğun olaraq hazırlanmış Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 2013-cü il üzrə fəaliyyətinin yekunlarına dair hesabat Auditorlar Palatası Şurasının 2014-cü il 06 mart tarixli iclasında 251/5 sayılı qərar müzakirə edilərək Palatanın fəaliyyəti qənaətbəxş hesab edilmişdir.

Şuranın həmin qərarı ilə Auditorlar Palatasının 2013-2015-ci illər üzrə iş planının 1.3, 2.2., 6.1.5, 6.1.7, 6.2.6, 6.2.8, 6.2.9, 6.2.10, və 6.2.11-ci bəndlərinin yerinə yetirilmədiyi məsul icraçıların (C.Axundov, N.Talıbov M.Hacıyev, S.Gülməmmədov, M.Abbasov, müəlliflər qrupu, Metodik komissiya) nəzərlərinə çatdırılmış və həmin bəndlərin icrasını təmin etmək məqsədilə Palatanın 2014-2016-cı illər üzrə iş planına daxil edilmişdir.

Auditorlar Palatasının 2013-cü il üzrə fəaliyyətinin yekunlarına dair hesabatı nəşr etdirilmiş və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına, aidiyyəti qurumlara təqdim edilmiş, ictimaiyyətə açıqlanmaq məqsədilə Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilmiş və hesabatın qısa icmalı “İqtisadiyyat” qəzetində dərc etdirilmişdir.

Konsepsiyanın V “Auditor kadrlarının hazırlanması və yenidən hazırlanması” bölməsinin 1-ci “Beynəlxalq audit standartlarına və Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə edilmiş son əlavə və dəyişiklikləri müntəzəm olaraq auditorların ixtisasartırma kurslarının proqramına daxil edilməsi və tədrisi” və Palatanın 2014-2016-cı illər üzrə iş planının 4.1-ci “2014-cü il üzrə auditorların ixtisasartırma kursunun tədris proqramının və qrafikinə hazırlanması” bəndinə uyğun olaraq Kadr hazırlığı, akkreditasiya və beynəlxalq əlaqələr idarəsi tərəfindən tədris və davamlı peşə təhsili proqramlarında qabaqcıl beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla

2014-cü il üzrə auditorların ixtisasartırma kursunun tədris proqramı, qrafiki və auditorların qruplar üzrə siyahısının layihəsi hazırlanmış və Palata Şurasının 2014-cü il 25 iyun tarixli iclasında müzakirə edilərək 252/9 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Konsepsiyasının V “Auditor kadrlarının hazırlanması və yenidən hazırlanması” bölməsinin 2-ci “Peşə kurslarının intensivliyinin və çeşidinin artırılması” bəndinə uyğun olaraq, idarə tərəfindən daxili audit kurslarının təşkili və keçirilməsi ilə bağlı müxtəlif idarə və təşkilatlardan müraciət etmiş 17 nəfərə 2014-cü ilin 07 aprel tarixindən 07 may tarixinədək və 21 nəfərə 2014-cü ilin 1 sentyabr tarixindən 30 sentyabradək “Daxili auditin əsasları” üzrə kurslar təşkil edilmişdir. Bundan başqqa idarə tərəfindən və İxtisasartırma Komitəsi tərəfindən hazırlanmış “Mühasibat uçotu” kursunun tədris proqramının layihəsi və smetası hazırlanaraq baxılması üçün 2014-cü il 02 aprel tarixində Palatanın sədri cənab V.Novruzova təqdim edilmişdir. Proqram Palata Şurasının 2014-cü il 25 iyun tarixində keçirilmiş iclasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur. İdarə tərəfindən kurslarda iştirakla bağlı Palatanın saytında elan yerləşdirilmişdir. 2014-cü il 3 oktyabr tarixindən 16 dekabr tarixinədək davam edəcək kurslarda hal-hazırda 6 nəfər iştirak edir.

Konsepsiyanın V bölməsinin 3-cü “İxtisasartırma kurslarının icbari və davamlı xarakter daşımaqla, nəzəri və praktiki istiqamətdə təşkili” bəndinə uyğun olaraq, şöbə tərəfindən tədris və davamlı peşə təhsili proqramlarında qabaqcıl beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla 2014-cü il üzrə auditorların ixtisasartırma kursunun tədris proqramı, qrafiki və auditorların qruplar üzrə siyahısının layihələri hazırlanmış və baxılması üçün 2014-cü il 18 mart tarixində Palatanın sədri cənab V.Novruzova təqdim edilmişdir. Proqram Palata Şurasının 2014-cü il 25 iyun tarixində keçirilmiş iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. 2014-cü ilin 1 sentyabr tarixindən I və II qrup auditorların ixtisasartırma kurslarına başlanılmış və hal-hazırda kurslar davam etdirilir. Həmin ixtisasartırma kursları 2014-cü ilin 10 oktyabr tarixində başa çatacaq və nəticələrinə dair 2014-cü ilin 11 oktyabr tarixində imtahan keçirilmişdir. 2014-cü il 13 oktyabr tarixindən III, IV və V qrup auditorlar

üçün ixtisasartırma kursları başlamış və 25 noyabr tarixində bitmişdir. 29 noyabr tarixində imtahan keçirilməsi və 13 oktyabr tarixindən III, IV və V qrup auditorlar üçün ixtisasartırma kursları başlamış və 25 noyabr tarixində bitmişdir. 29 noyabr tarixində imtahan keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Həmin bölmənin 6-cı “ Beynəlxalq audit standartlarına və Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə edilmiş son əlavə və dəyişiklikləri müntəzəm olaraq auditorların ixtisasartırma kurslarının proqramına daxil edilməsi və tədrisi” bəndinə uyğun olaraq Beynəlxalq audit standartlarına və Peşəkar mühasiblərin Etika Məcəlləsinə edilmiş son əlavə və dəyişiklikləri müntəzəm olaraq auditorların ixtisasartırma kurslarının proqramına daxil edilmiş və cari ildə tədris olunmuşdur.

Palatanın 2014-cü il üzrə iş planının 4.5-ci “Daxili audit kurslarının keçirilməsi” bəndinə uyğun olaraq, idarə tərəfindən daxili audit kurslarının təşkili və keçirilməsi ilə bağlı müxtəlif idarə və təşkilatlardan müraciət etmiş 17 nəfərə 2014-cü ilin 07 aprel tarixindən 07 may tarixinədək “Daxili auditin əsasları” üzrə kurslar təşkil edilmişdir.

Palatanın 2014-cü il üzrə iş planının 4.5-ci “Daxili audit kurslarının keçirilməsi” bəndinə uyğun olaraq, idarə tərəfindən daxili audit kurslarının təşkili və keçirilməsi ilə bağlı müxtəlif idarə və təşkilatlardan müraciət etmiş 21 nəfərə 2014-cü ilin 1 sentyabr tarixindən 30 sentyabradək “Daxili auditin əsasları” üzrə kurslar təşkil edilmişdir.

Palatanın 2014-cü il üzrə iş planının 4.6-cı “Mühasibat uçotu kurslarının keçirilməsi” bəndinə uyğun olaraq, idarə tərəfindən və İxtisasartırma Komitəsi tərəfindən hazırlanmış “Mühasibat uçotu” kursunun tədris proqramının layihəsi və smetası hazırlanmış və Palata Şurasının 2014-cü il 25 iyun tarixli iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Konsepsiyanın VI “Auditin təşkili” bölməsinin 17-ci “Auditin statistik göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması və tətbiqi” və Auditorlar Palatasının 2014-2016-cı illər üzrə iş planının 1.14-cü “Audit sahəsində qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsi və tətbiqi” bəndlərinin icrası ilə əlaqədar sədrin Elmi-metodik

məsələlər üzrə müşaviri N.Talıbov tərəfindən „Auditin statistik göstəricilər sistemi”nin layihəsi işlənib hazırlanmış və Palata Şurasının 2014-cü il 10 sentyabr tarixli iclasında müzakirə edilərək təklif və tövsiyələr nəzərə alınmaqla yenidən işlənməsi barədə 254/6 sayılı qərar qəbul edilmişdir.

Palata Şurasının həmin qərarı ilə Palatanın struktur bölmələrinin rəhbərlərinə (M.Abbasov, S.Gülməmmədov, V.Rəhimov, R.Cəfərli) tapşırılmışdır ki, „Auditin statistik göstəricilər sistemi”nə uyğun olaraq, statistik göstəricilərin əldə edilməsi, emalı və tövsiyələrin hazırlanması üzrə müvafiq maddələrin Palatanın növbəti illər üçün hazırlanacaq iş planına daxil edilməsi və icra olunması üçün zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsinlər.

Konsepsiyanın VI “Auditin təşkili” bölməsinin 9-cu “Auditorların və auditor təşkilatlarının akkreditasiyası və qeydiyyatının beynəlxalq təcrübəyə uyğun aparılması” və Auditorlar Palatasının 2014-2016-cı illər üzrə iş planının 15-ci “Auditor xidməti ilə əlaqədar təlimatlar, tövsiyələr və metodik göstərişlərin hazırlanması” bəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə sədrin Elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri N.Talıbov tərəfindən “Auditorların və auditor təşkilatlarının akkreditasiyası və qeydiyyatına dair” Metodik göstərişin layihəsi hazırlanaraq Palata Şurasının 2014-cü il 10 sentyabr tarixli iclasında müzakirə edilmiş və Metodik göstərişin təklif və tövsiyələr nəzərə alınmaqla müvafiq komitələrlə birlikdə bir ay müddətində yenidən işlənməsi barədə Şuranın 254/5 sayılı qərarı qəbul edilmişdir. Həmin qərarla “Auditorların və auditor təşkilatlarının akkreditasiyası və qeydiyyatına dair” Metodik göstərişə uyğun olaraq müvafiq tədbirlərin görülməsinin təmin edilməsi Kadr hazırlığı, akkreditasiya və beynəlxalq əlaqələr idarəsinə tapşırılmışdır.

Konsepsiyanın VI “Auditin təşkili” bölməsinin 16-cı “Xarici təcrübə nəzərə alınmaqla auditorların reyting səviyyəsinin müəyyən edilməsi” və Auditorlar Palatasının 2014-2016-cı illər üzrə iş planının 1.14-cü “Audit sahəsində qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsi” bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Palata Şurasının 2012-ci il 7 iyul tarixli 233/1 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş “Auditorların (auditor

təşkilatlarının) reytinginin müəyyənləşdirilməsi barədə” Qaydaya uyğun olaraq sədrin Elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri N.Talıbov tərəfindən 2013-cü ilin nəticələri üzrə auditorların reyting cədvəli hazırlanaraq Palata Şurasının 2014-cü il 10 sentyabr tarixli iclasında müzakirə edilmiş və həmin cədvəlin təklif və tövsiyələr nəzərə alınmaqla bir ay müddətində yenidən işlənməsi barədə Şuranın 254/4 sayılı qərarı qəbul edilmişdir. Həmin qərarla N.Talıbova, Metodik Komitəyə (E.Mustafayev), Milli auditə dəstək üzrə Komitəyə (Z.Hüseynov), İnformasiya və mətbuat üzrə Komitəyə (E.Əliyev) tapşırılmışdır ki, Şuranın iclasında edilmiş təklif və tövsiyələr nəzərə alınmaqla auditorların reytinglərinin müəyyən edilməsi qaydalarının beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılmağı ilə bağlı təkliflərin 2014-cü ilin 1 dekabr tarixinədək təqdim etsinlər.

Auditorlar tərəfindən aparılmış auditlərin keyfiyyətinin beynəlxalq standartlara uyğunluğunu yoxlanmasının həyata keçirilməsi məqsədi ilə qrafik hazırlanmış və Palata Şurasında təsdiqləndikdən sonra icraata yönəldilmişdir. Aparılmış olduqları auditlərin keyfiyyətini BAS uyğunluğunun yoxlanılması istiqamətində Keyfiyyət Nəzarət Komitəsi tərəfindən müvafiq işlər aparılır.

Sərbəst auditorların və auditor təşkilatlarının seçmə üsulla yoxlanma sığsisteminin tətbiqi bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2 iyul 2013-cü il tarixli „Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənziplənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunun müddəalarına uyğun olaraq həyata keçirilmişdir.

Konsepsiyanın II “Auditor fəaliyyətinin idarə olunması, tənziplənməsi və auditin institusional potensialının gücləndirilməsi” bölməsinin 6-cı “Auditin idarə edilməsi və tənziplənməsi sahəsində beynəlxalq təcrübənin tətbiqinin genişləndirilməsi” və 12-ci “Auditor xidmətinin inkişafında və tənziplənməsində Auditorlar Palatasının Şurası yanında Komitələrin rolunun gücləndirilməsi” bəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə Palata Şurasının 2014-cü il 10 sentyabr tarixli 254/1 sayılı qərarı ilə Auditorlar Palatasının Şurası yanında Qanunvericilik və

hüquqi məsələlər, Beynəlxalq standartlar, Mübahisə və Apellasiyalar, İnformasiya və mətbuat, Dövlət orqanları və ictimaiyyətlə əlaqələr, Milli auditə dəstək, Gənclərlə iş, Üzvlük məsələləri üzrə Komitələr yaradılmışdır.

Palata Şurasının həmin qərarı ilə Komitələrin rəhbərlərinə tapşırılmışdır ki, Palatanın müvafiq struktur bölmələri ilə birlikdə iki həftə müddətində Komitələrin Əsasnamə layihələrini hazırlayıb təqdim etsinlər.

Auditorlar Palatası Şurasının 2014-cü il 10 oktyabr tarixli 255/4 sayılı qərarı ilə Auditorlar Palatasının Şurası yanında Mübahisə və Apellasiyası üzrə Komitənin, Qanunvericilik və hüquqi məsələlər üzrə Komitənin, Qanunvericilik və hüquqi məsələlər üzrə Komitənin, Qanunvericilik və hüquqi məsələlər üzrə Komitənin, 2014-cü il 5 noyabr tarixli 256/3 sayılı qərarı ilə Beynəlxalq əlaqələr üzrə Komitənin, Dövlət orqanları və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə Komitənin və Gənclərlə iş üzrə Komitələrin Əsasnamələri təsdiq edilmiş və Komitə rəhbərlərinə tapşırılmışdır ki, həmin Əsasnamələrə müvafiq olaraq Komitələrin işini təşkil etsinlər, Komitələrin funksiyalarını həyata keçirmək üçün tədbirlər görsünlər və Komitələrin 2014-2015-ci illər üzrə iş planlarının layihələrini 2014-cü ilin 01 dekabr tarixinədək təqdim etsinlər. Həmin qərarların və Komitələrin Əsasnamələrinin mətni Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 may tarixli 1504 sayılı Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş „2011-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında qiymətli kağızlar bazarının inkişafı” Dövlət Proqramının 4.3-cü „Qiymətli kağızlar bazarında audit işinin təkmilləşdirilməsi, audit şirkətlərinə dair xüsusi tənzimləyici tələblərin müəyyən edilməsi” bəndinə, Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyasının (2012-2020-ci illər) XIII “Beynəlxalq audit təcrübəsinin tətbiqi” bölməsinə, Auditorlar Palatasının 2014-2016-cı illər üzrə iş planının 1.3-cü „Qiymətli kağızlar bazarında audit işinin təkmilləşdirilməsi, audit şirkətlərinə dair xüsusi tənzimləyici tələblərin müəyyən edilməsi” bəndinə əsasən, sədrin Elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri N.Talıbov tərəfindən „Qiymətli kağızlar bazarında kənar auditorlara dair tələblər haqqında” Qaydaların layihəsi

hazırlanmış və Palata Şurasının 2014-cü il 5 noyabr tarixli iclasında bəyənilərək tövsiyələr nəzərə alınmaqla razılaşdırılmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinə təqdim olunması barədə Palata Şurasının 256/2 sayılı qərarı qəbul edilmişdir.

Etik prinsiplərə riayət edilməsinə nəzarətin həyata keçirilməsi bəndinin icrası barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 2421 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın 10.2-ci “Etik davranış məsələləri üzrə illik hesabatların hazırlanması (hesabatlarda aparılmış maarifləndirmə işləri, etik davranış qaydalarının pozulması halları və tətbiq edilmiş intizam tənbehi tədbirləri göstərilməklə), Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyaya təqdim edilməsi və ictimaiyyətə açıqlanması” bəndinin və “Auditorlar Palatası üzvləri tərəfindən etik davranış qaydalarının pozulması barədə illik hesabatın hazırlanmasına dair TƏLİMAT”ın tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır. Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında Palata üzvlərinin etik davranış qaydaları „Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, „Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası haqqında” Əsasnamə, Palatanın üzv olduğu Beynəlxalq Mühasiblər Federasiyasının (IFAC) tanıdığı Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsi, „Palata üzvlərinin hüquq və vəzifələri haqqında” Əsasnamə, “Palata üzvləri tərəfindən etika məcəlləsinin tələblərinə əməl edilməsini təmin etmək üçün monitoring aparılması üzrə qayda” ilə tənzimlənir.

Hesabat dövründə Palata üzvləri tərəfindən etik davranış qaydalarının pozulması halları ilə bağlı bir sıra hallarda ilkin araşdırmalar Palatanın Keyfiyyətə nəzarət və hüquqi təminat İdarəsi, Auditorlar Palatası Şurasının yanında Auditorların Peşə Etikası Komitəsi və Auditorlar Palatası Şurasının yanında Keyfiyyətə nəzarət Komitəsi tərəfindən aparılmışdır.

“İqtisadçı Audit” MMC tərəfindən “Qaya Mətbuat Yayımı” MMC-nin rəhbərliyinə ünvanlanmış 2013-cü il tarixli məktub ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan

Respublikası Maliyyə Nazirliyindən Auditorlar Palatasına daxil olmuş məktubla bağlı müvafiq qaydada araşdırma aparılmasını üçün Palata rəhbərliyi tərəfindən Auditorlar Palatası Şurasının yanında Auditorların Peşə Etikası Komitəsinə göndərilmişdir. Komitə tərəfindən aparılmış araşdırma nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, “İqtisadçı Audit” MMC öz kommersiya məqsədləri üçün müəyyən olunmayan üsulla Maliyyə Nazirliyi tərəfindən “Qaya Mətbuat Yayımı” MMC-yə göndərilmiş məktubun surətini əldə etmiş və nazirliyin icazəsi olmadan potensial müştərilərə ünvanlamaqla Mühasiblərin Peşə Etikası Məcəlləsinin 150.1-ci maddəsi ilə müəyyən olunmuş pesə davranışı prinsipinə uyğun olaraq auditor təşkilatının üzərinə qoyulan müvafiq qanunvericiliyə və tənzimləyici qaydaya riayət etmək öhdəliyi və 120-ci bölməsi ilə müəyyən olunmuş pesə obyektivliyi prinsipinə uyğun olaraq, auditor təşkilatının üzərinə qoyulan ədalətli olması, yanlış təsəvvürün, yanlış qənaətin və basqa amillərin onun obyektivliyinə təsir göstərməsinə yol verməməsi öhdəliyi pozmuşdur.

Aparılmış araşdırmanın ilkin nəticələri barədə Maliyyə Nazirliyinə məlumat göndərilmişdir. Auditorlar Palatası Şurasının növbəti iclasında “İqtisadçı Audit” MMC- nin Etik davranış qaydalarına zidd olan bu hərəkəti müzakirə olunmuş, cəmiyyətin direktoru Çingiz Abbas oğlu Abbasova Palata Şurasının qərarı ilə ciddi xəbərdarlıq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasına “Mayıllı” firmasının həmtəsisçisi Əhmədov Çingizxan İsa oğlundan 31.01.2014-cü il tarixli şikayət ərizəsi daxil olmuşdur. Şikayət ərizəsində sərbəst auditor Abbasov Çingiz Abbas oğlunun “Mayıllı” firmasına vermiş olduğu Auditor rəyinin mötəbərliyinə inamsızlıq ifadə edilmiş, sərbəst auditorun 28 yanvar 2010-cu il tarixli SA 17466 sayılı Auditor rəyinin “Mayıllı” firmasının 2000, 2010, 2011 və 2012-ci illər üzrə ləğv etmə balanslarının düzgünlüyü barədə hesabatının etibarsız hesab edilməsi üçün müvafiq qərar qəbul edilməsi xahiş edilmişdir. Şikayət ərizəsi və 255 səhifədən ibarət əlavələr, həmçinin 17 səhifədən ibarət materiallar 14.02.2014-cü ildə AR Auditorlar Palatasında 56 sayla qeydiyyatda alınmışdır. Göstərilən materiallar Palata sədrinin müvafiq dərkənarı ilə Keyfiyyətə Nəzarət və Peşə Etikası komitələrinə

baxılmaq üçün göndərilmişdir. Hər iki Komitənin iclasında ərizədə qeyd edilən məsələlər araşdırılmış və qərarlar qəbul edilmiş və Auditorlar Palatası Şurasında müzakirə olunması üçün təqdim edilmiş və 25.06.2014-cü il tarixdə Palata Şurasında baxılmış və müvafiq qərar qəbul edilmişdir.

"EKSPERT AUDİT" MMC-in maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin yoxlanılmasının nəticələri Palatanın rəhbərliyinin yanında müzakirə olunmuş və tövsiyə edilmişdir ki, məsələ Şuranın iclasına çıxarılsın. Yoxlamanın nəticələri 25 iyun 2014-cü il tarixdə Palatanın Şurasında müzakirə edilərək müvafiq qərar qəbul edilmişdir, həmin qərara əsasən "EKSPERT AUDİT" MMC-yə auditor fəaliyyəti göstərmək üçün verilmiş xüsusi razılıq (lisenziya) ləğv edilmişdir.

"Fortrust Audit" MMC-in maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin yoxlanılmasının nəticələri Palatanın rəhbərliyinin yanında müzakirə olunmuş və tövsiyə edilmişdir ki, məsələ Şuranın iclasına çıxarılsın. Bu yoxlamanın nəticələri Palatanın Şurasında müzakirə edilərək müvafiq qərar qəbul edilmişdir, həmin qərara əsasən "Fortrust Audit" MMC-in rəhbərliyinə aşkar edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması məqsədilə 3 (üç) ay vaxt verilmişdir. 25 aprel 2014-cü il tarixdə auditor fəaliyyətini dayandırmışdır.

Konsepsiyanın XIII "Beynəlxalq audit təcrübəsinin tətbiqi bölməsinin 2-ci "Beynəlxalq audit təcrübəsinin daha səmərəli öyrənilməsi məqsədilə xarici ölkələrin audit qurumları ilə əlaqələrin yaradılması və birgə tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün əməkdaşlıq sazişlərinin bağlanması" bəndinə uyğun olaraq, Auditorlar Palatasının üzv olduğu və əməkdaşlıq etdiyi beynəlxalq federasiyalar, xarici qurumlar, eləcə də müxtəlif audit təşkilatları tərəfindən təşkil olunan konfranslarda və digər mötəbər tədbirlərdə iştirakının təmin edilməsi məqsədi ilə beynəlxalq əlaqələr şöbəsi tərəfindən cari il ərzində keçirilməsi planlaşdırılan tədbirlər barədə təşkilat komitələrinin nümayəndələri ilə yazışmalar aparılmış, Palata təmsilçilərinin iştirakı üçün rəsmi dəvətnamələrin əldə olunması təmin edilmiş, təşkilati məsələlər və tədbirin ilkin proqramı tərcümə olunaraq rəhbərliyin diqqətinə çatdırılmışdır.

2014-cü il 16 aprel tarixində Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası ilə Gürcüstan Auditorlar, Mühəsiblər və Maliyyə menecerləri Federasiyası arasında Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

2014-cü ilin 14-16 may tarixində Bakıda bir sıra Avropa ölkələrinin nümayəndəliyi ilə “Audit Qanunvericiliyi yeni şəraitdə” mövzusunda "dəyirmi masa" formatında elmi-praktik simpozium keçirilmişdir. Simpoziumda Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası və Monteneqro Mühəsiblər və Auditorlar İnstitutu arasında “Anlaşma Memorandumu” imzalanmışdır. Dəyirmi masanın, simpoziumun və memorandumun imzalanmasının həyata keçirilməsi üçün zəruri təşkilat işləri aparılmışdır, həmçinin xarici ölkələrin nümayəndələri ilə yazışmalar və danışıqlar aparılmış, Palata rəhbərliyinin təsdiqləməsi üçün tədbirin proqramı tərtib edilib, qonaqların qarşılanması, qəbul edilməsi, yerləşdirilməsi və yola salınması beynəlxalq əlaqələr şöbəsi tərəfindən icra edilmişdir.

2014-cü il 3-4 iyul tarixlərində Daxili Auditorlar İnstitutunun Asiya Konfederasiyasının (ACIIA) təşkilatçılığı ilə Çin Xalq Respublikasının Honkonq şəhərində keçirilən “Asiya Daxili Auditorlar İnstitutları rəhbərlərinin Liderlər Forumu” keçirilmişdir. Forumda Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının sədri cənab V.Novruzovun başçılığı ilə nümayəndə heyəti iştirak etmişdir. Səfər müddəti ərzində beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi baxımından Honkonq və Avstraliya Daxili Auditorlar İnstitutları ilə Azərbaycan auditorlarının “Audit-Azərbaycan İnstitutu” arasında əməkdaşlıq sazişlərinin bağlanması barədə müvafiq razılığa gəlinmişdir. Səfərlərin həyata keçirilməsi üçün Beynəlxalq Əlaqələr şöbəsi tərəfindən zəruri tədbirlər görüldü, həmçinin tədbirlər proqramlarının və digər əlaqədar sənədlərin vaxtı-vaxtında tərcüməsinin təminatı, o cümlədən tədbirin təşkilatçıları ilə yazışma və telefon danışıqlarının aparılması, qeydiyyat formaları suallarının cavablandırılıb doldurulması beynəlxalq əlaqələr şöbəsi tərəfindən icra edilmişdir.

Aparatın rəhbəri

Q. Bayramov